

FRAAIE MALACO-ETHNOGRAFICA

ENIGE BIJZONDERE AANWINSTEN VOOR HET SCHELPEMUSEUM

Tekst en foto's van Bob Entrop

Niet alleen in vreemde landen laat ik mijn blikken speurend over markten en door etalages gaan op zoek naar malaco-ethnografica, ook in eigen land werken antiekwinkels e.d. als een magneet op mij. Niet altijd is dit gespeur en gesnuffel succesvol, meestal zelfs is alle moeite vergeefs, maar die enkele keer dat ik iets van mijn gading ontdek, maakt alles weer goed.

Ze worden schaars die veel gezochte gebruiksvoorwerpen uit de derde wereld en de prijzen stijgen schrikbarend. Een hoofdband uit Nieuw-Guinea — versierd met kleine schelpjes — destijds gekocht voor vijftien guldentjes, is nu reeds voor 200 gulden nauwelijks te koop.

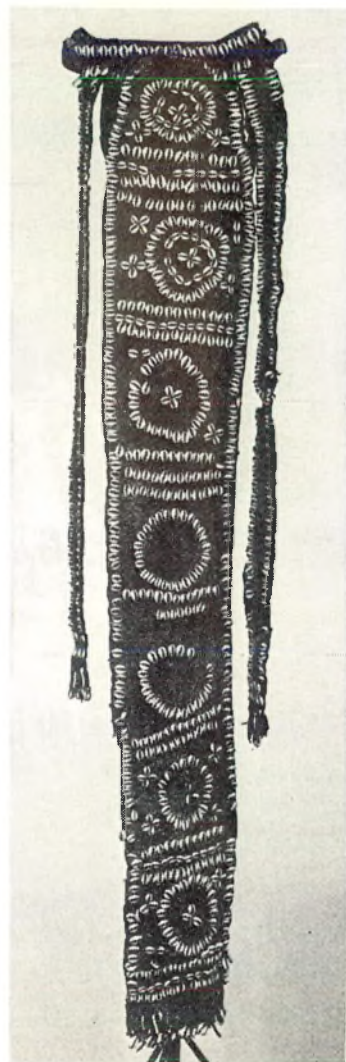
De hierbij afgebeelde ethnografica kon ik bemachtigen in een galerie voor Afrikaanse kunst in Breda, die onlangs geopend is en waarvan de eigenaar een rasechte Ethiopiër is.

Het eerste stuk waar mijn blik op viel was een ongeveer 180 cm lange leren lap, die met eenvoudige ornamenten, bestaande uit *Cypraea annulus* (L.) versierd was. De eigenaar wist te vertellen, dat dit sierraad in Ethiopië gedragen wordt door de bruid tijdens de trouwdag.

Bovenaan zit een soort kraag die tegen de hals op staat. Door twee sleuven worden de armen gestoken, waardoor de dunnere leren repen — eveneens van kauri's voorzien — op de rug komen te hangen. Onderaan een franje van

Afb. 1.

*Bruidstooi van leer met schelpen versierd.
Ethiopië, Afrika. Lengte ongeveer 180 cm.*

Afb. 2
Gevlochten mandje met leer
Ethiopië, Afrika.
Hoogte ongeveer 30 cm.

dunne reepjes leer, die elk een kauri dragen. De kauri's zijn met een bruinig touw op het leer vastgenaaid. De kauri's zijn aan de „rugzijde” afgeslepen en met de mondopening naar boven bevestigd. In het museum van Land en Volkenkunde in Leiden kende men dit sierraad niet en ook in de literatuur ben ik nergens een afbeelding tegen gekomen.

Het tweede voorwerp is een mandje, waarvan het bovenstuk door vier leren repen bezet met *Cypraea annulus* (L.), op zijn plaats wordt gehouden. Het mandje is een voorbeeld van fraai geornamenteerd vlechtwerk. Het is van recente ouderdom en wordt volgens mijn zegsman in Ethiopië gebruikt om allerlei kleine zaken in op te bergen.

De fraaiste collectieaanwinst is een groot houten stulpmasker uit de Kongo en wel van de Makuba-stam. Het wordt tijdens feesten door mannen gedragen. De ogen zijn gesloten, maar via de neusgaten kan men naar buiten kijken om zijn voorganger bij de dans te kunnen volgen. De kruin is bedekt met fraai zwart-wit apenhaar. Boven de oren en onder langs de kaak is een versiering van kaurischelpen (*Cypraea annulus* (L.)), Voorhoofd, ogen, neus, wangen en lippen zijn van gedreven koper. Verder bestaat de versiering uit kraaltjes van verschillende kleuren. Aan de kin

Afb. 3
Stulpmasker van de Makubastam,
Kongo, Afrika. Materiaal: hout,
koper, schelpen, huid en kralen.
Hoogte ongeveer 50 cm.

is een stuk huid van één of ander roofdier bevestigd. Onder aan het masker bungelen gehalveerde bruine zaden aan touwtjes. Twee typische, driehoekige ahangsels van rode stof met simpel naaldwerk versierd hangen aan weerszijden van het grote masker. In de literatuur over Afrikaanse volkskunst komen we dit masker, vaak met kleine variaties vaker tegen. Van de Makuba stam is bekend dat zij een grote kunstzinnige inslag bezit. Al met al drie fraaie stukken, die een waardevolle uitbreiding van de museumcollectie betekenen. Plaatsgebrek maakt het ons niet mogelijk de drie ethnografica nu te exposeren. Straks in het nieuwe museum zeker wel. Vraagt u er echter toch maar naar tijdens een bezoek aan het huidige museum.